

YAYGIN ANNE-BABA TUTUMLARI

AİLELERE ÖNERİLER

*Rehberlik
Servisi*

NAZMI OĞUZ ORTAOKULU

YAYGIN ANNE-BABA TUTUMLARI

Anne-baba tutumları, çocukların, ruhsal ve davranışsal tepkilerini belirleyen, sağlıklı birer kişilik geliştirmelerini sağlayan en temel faktördür. Sevgi ve disiplin temelinde değişik biçimlerde ortaya çıkar.

1

BASKICI VE
OTORİTER TUTUM

2

KORUYUCU
TUTUM

3

DENGESİZ VE
KARARSIZ TUTUM

4

İLGİSİZ VE
KAYITSIZ TUTUM

5

MÜKEMMEL-
LİYETÇİ
TUTUM

6

GÜVEN VERİCİ VE
DESTEKLEYİCİ
TUTUM

BASKICI VE OTORİTER TUTUM

Bütün kontrol anne ve babadadır.
Çoğunlukla anlayışsız, hoşgörüsüz,
katı ve baskıcı bir tutum içindedirler.

Otoriter bir ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Stresli, tedirgin çocuklardır.
- Kendine olan güveni hemen hemen yok gibidir.
- Sessiz çekingen başkalarının etkisinde kolayca kalabilen çocuklardır.
- Sürekli eleştirildiği için aşağılık duygusu geliştirebilir.
- Dıştan denetimlidirler. Kendi başlarına karar veremezler dışarıdan birilerinin onu yönlendirmesini beklerler.
- Tam tersi çocuk isyankar da olabilir.

KORUYUCU TUTUM

Bu ailelerde çocuğa gereğinden çok özen gösterirler. Koruyucu tutum daha çok “anne-çocuk” arasında gözlenir. Her türlü kararı çocuk yerine aile alır. Geç kavuşulan, aşırı istenilen, tek çocuk, tek erkek veya kız çocuk gibi çocuklar genellikle abartılmış sevginin odak noktası olurlar. Bu anne babalar çocuklarını el bebek gül bebek büyütürler.

Koruyucu ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Aşırı bağımlı, özgüveni gelişmemiştir. Tek başına kararlar alamaz.
- Sosyal gelişimi zedelenir.
- Toplum tarafından kabulü zorlaşır.
- Kendini gruba kabul ettirmek için isyankar olabilir.
- Sorumluluk almadığı için özellikle gelecekte tek başına bir hayat kurmada zorlanabilir.

DENGESİZ VE KARARSIZ TUTUM

Çocuğun belirli bir davranışı anne baba tarafından farklı yorumlanır. Anne babalar aynı davranışı kimi zaman normal karşılarken kimi zaman da cezalandırabilirler. Bu durum daha çok anne veya babanın o anki psikolojik durumu ile ilintilidir.

Dengesiz ve kararsız bir ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Aşırı isyankar ya da aşırı boyun eğici olabilirler.
- Kaygılı, güvensiz bir kişilik sergileyebilirler.
- Büyüdüklerinde karşısındaki insanlara zor güvenirler.
- Tutarsız bir kişilik sergilerler.
- Bu durum ilişkilerine olumsuz yansıyabilir.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ TUTUM

Çocuğun davranışları karşısında ilgisiz ve vurdumduymaz davranışlar sergileyen anne babalardır. Bu tip aileler için çocuğun varlığı ile yokluğu belli değildir.

İlgisiz bir ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Çocuk dikkat çekmek için etrafına zarar verebilir.
- İnsanlarla ilişki kuramaması sonucu sosyal gelişmesinde gecikme ve saldırganlık sergileyebilir.
- Sözlü iletişim yetersizliğinden dolayı dil gelişiminde gecikme, konuşma bozuklukları ortaya çıkabilir.
- Özgüven sorunu yaşar.

MÜKEMMEL- LİYETÇİ TUTUM

Çocuklarından her şeyin en iyisini bekler.
Kendi gerçekleştiremediklerini
çocuklarının gerçekleştirmesini beklerler.
Çocuklarından yüksek başarı beklerler.

Mükemmelliyetçi bir ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Aşırı titiz ya da tam tersi dağınık çocuklardır.
- Kendilerine genellikle güvenleri olmayıp, kendilerini yetersiz hissederler.
- Başarısızlığı uğradıklarında kolayca hayal kırıklığı yaşarlar
- Yanlış yapmaktan korkarlar.
- Grupla yapılan etkinliklerde şikayetçi, ödevlerine ve sınavlarına günler önceden çalışmaya başlayan, genellikle sınav kaygısı yaşayan çocuklardır.

GÜVEN VERİCİ VE DESTEKLEYİCİ TUTUM

Güven verici, aile tutumunda çocuklara karşı hoşgörü ve destekleme vardır. Anne baba çocuğunu olduğu gibi kabul edip destekler. Çocuklarına karşı sevgi doludurlar. Çocuğun ilgilerini, yeteneklerini göz önünde tutarak, yeteneklerini gerçekleştirebileceği ortamlar hazırlarlar.

Güven verici ve destekleyici bir ailede yetişen çocukların özellikleri:

- Sosyalleşmiş, işbirliğine giren çocuklardır.
- Arkadaş canlısı ve duygusaldırlar.
- Sosyal açıdan dengeli ve mutlu bireylerdir.
- Özgüvenleri yüksektir, sorumluluk sahibidirler.
- Kendine ve başkalarına güvenir.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuğunuzun yanında eşinizi asla kötülemeyin ve eleştirmeyin. Kendi kırgınlığınıza çocuklarınızı ortak etmeyin.
- Çocuğunuza eşinizle mutlu olduğunuzu söyleyin ve davranışlarınızla da bunu gösterin; Kızgınlık anında annen-baban beni üzmemek için yapmadı, kötü bir niyeti yoktu diyebiliriz.
- Sizin de çocuğunuzun da istediğinin olacağı çözümler üretmeye çalışın.
- Çocuklarınızı gerçekten dinleyin ve bunu ona gösterin; çocuğunuzun dinlerken başka işlerle meşgul olmayın. Konuşurken göz teması kurun, çocuğun yüzüne bakın, aynı hizada olmaya dikkat edin.
- Çocuğunuzun olumlu yönlerini ve başarılarını ön plana çıkarın.

- Çocuklarınızı kardeşleriyle ve arkadaşlarıyla kıyaslamayın. Kıyaslamak reddetmektir.
- Başkalarının yanında çocuğunuzun daima olumlu özelliklerini anlatın.
- Çocuğunuzun aldığı sonuçları değil çalışmasını ve gayretini ödüllendirin; Unutmayın çocuğunuz her şeyi başarmak zorunda değil.
- Çocuğunuzun akıllı, iyi niyetli, güzel olduğunu dile getirin.
- Çocuğunuzu koşulsuz sevin ; başarılı olursan seni severim, istediğim gibi olursan seni severim vb. ifadelerden kaçınin. Çocuklarınızı koşulsuz severseniz, onlara da hem kendilerini hem de insanları koşulsuz sevmeyi öğretirsiniz.

AİLELERE ÖNERİLER

Rehberlik Servisi

NAZMI OĞUZ ORTAOKULU

Erkin T. 4ANTIRI